

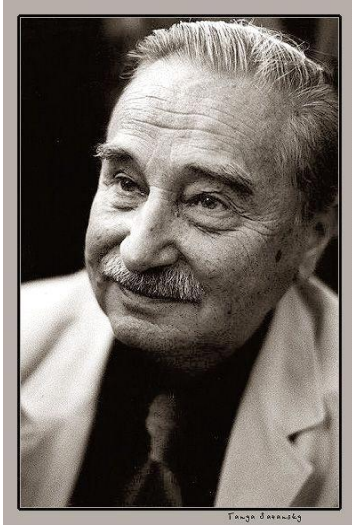
МИЛОРАД ПАВИЧ

*Методичні розробки
уроків із дидактичними
матеріалами*

Розробила:

Викладач Ворончихіна К.С.

УРОК 1

Тема:

Життєвий і творчий шлях сербського письменника Милорада Павича. Утілення в оповіданні «Дамаскин» ознак постмодернізму.

Мета:

- ознайомити учнів із життям і творчістю письменника, розкрити особливості його творів;
- розвивати навички роботи з електронною книгою, уміння аналізувати твори постмодернізму, «розшифрувати» їх; розширювати кругозір учнів;
- виховувати повагу до літератури, естетичний смак, виховувати любов до слова.

Очікувані результати:

Знати: учні повинні знати головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому оповідання «Дамаскин».

Вміти: виявляти основні напрямки творчості письменника, аналізувати його громадську діяльність, аналізувати його твори, дати визначення поняття «постмодернізм» (як епоху в житті світової літератури і культури кінця ХХ - початку ХХІ століття).

Тип уроку: *урок-презентація*, нетрадиційний «усний журнал».

Міжпредметні зв'язки: українська література, історія, художня культура, математика.

Обладнання:

портрет письменника, репродукції, фото, плакати, підручники, збірки письменника.

Підготовка до уроку: об'єднання учнів у групи, розподіл ролей.

Випереджувальні завдання (підготовка проектів).

1 група «бібліографи»

Завдання: досліджує та представляє біографію письменника.

2 група «літературознавці»

Завдання: вивчає літературну діяльність М. Павича, готує для ознайомлення із творчістю письменника уривки з деяких його творів.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань учнів. (15 хв)

1. Евристична бесіда

- Які чинники сприяли виникненню постмодернізму?
- Як його обґрунтовують філософи й самі письменники?
- Які основні ознаки постмодернізму?
- Назвіть найяскравіших представників постмодернізму та їхні твори.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів

«Суть у тім, що наш спосіб читання, який застосовувався впродовж тисячоліть, нині децю застарів і може бути змінений. Для цього письменник має віддати певну частку своєї роботи читачеві, зробивши його рівноправним учасником процесу творення літературного тексту. Треба допомогти читачеві самому торувати собі шлях у романі, вірші чи оповіданні, зміст яких може змінюватися залежно від того, яку карту читання буде обрано» М. Павич (Слайд)

«Закінчивши книгу, опиняєшся на початку наступної історії», — пише К. Рансмайр. Так і ми опиняємося на початку історії сьогодення, початку літератури ХХІ століття. Її представляють письменники найрізноманітніших течій, напрямів, стилів, від традиційних до найоригінальніших. І чільне місце серед них посідає постмодерніст, сербський письменник Милорад Павич. Про нього і йтиме мова на уроці.

IV. Оголошення теми й мети уроку.

V. Сприйняття та засвоєння учнями навчального матеріалу

«Павич – не лише письменник, який блискуче представляє оригінальний підвид фантастичної літератури, але й автор, який ламає наші стереотипи щодо розуміння часу, історії, долі, кохання і того, що ми називаємо логічним розумінням сенсу буття. Павич створює і оновлює сьогоденну літературну дійсність, наші знання і сни, переінакшуючи і пам'ятаючи все те, про що ми знали й снили, і те, про що тільки дізнаємося»

Ольга Рось (перекладач творів Павича)

Урок розпочнемо з показу портрета письменника і вступного слова викладача:

Зверніть увагу на портрет письменника. Таким він був і в житті: ласкавий, щирий, люблячий, завжди усміхнений. Таким він запам'ятовувався рідним, друзям, усім, хто його знав. А життя не балувало письменника. Хто ж він Милорад Павич?

«Все життя я вивчав класичну літературу і дуже її люблю. Але, вважаю, класичний спосіб прочитання книг уже вичерпав себе, прийшов час змінити його – насамперед, коли йдеться про художню прозу.

Я намагаюся дати читачеві більшу свободу; він разом зі мною несе відповідальність за розвиток сюжету. Я надаю йому можливість самому вирішувати, де розпочинається і де закінчується роман, яка зав'язка і розв'язка, яка доля головних героїв».

Це можна назвати інтерактивною літературою – літературою, що зрівнює читача з письменником», - таким було «письменницьке кредо» Милорада Павича.

Свої дослідження біографії та творчості письменника ми умовно розділили на такі періоди, сторінки нашого журналу:

- Ранні роки
- Навчання
- Літературна діяльність
- Останні роки життя М. Павича.

1 група «бібліографи»

Сторіна перша - Ранні роки

1 учень – (Слайд)

Майбутній письменник Милорад Павич народився у Белграді (Сербія), що на березі Дунаю, 15 жовтня 1929 року. В автобіографічному нарисі Павич, описуючи своє народження, особливо підкреслював те, що він з'явився на світ під знаком Терезів.

2 учень. Його батько був скульптором, а мати — учителькою в гімназії (викладала філософію). Їх поєднала любов до спорту, особливо захоплювалися закохані лижками і вправами на гімнастичних снарядах.

3 учень. (Слайд)

Перші дитячі спогади маленького Милорада пов'язані з материними родичами, які жили на протилежному боці Дунаю, на березі річки Тамиш, у місті Панчево. У них був там свій будинок, а в околицях Панчева — хутір з кіньми, коровами, стайнями, колодязем і виноградниками.

4 учень. Батько з матір'ю, прихопивши Милорада та його старшу сестричку, частенько каталися човном по Тамишу й гостювали в маминих родичів. Найчастіше бували в діда Аца, який мав великий баштан, де вся сім'я ласувала кавунами. Багато чого із того зачарованого світу Панчева пізніше потрапило в прозу письменника.

Викладач. Твори Павича дуже нагадують твори українського письменника й кінорежисера О. Довженка: у них таке ж відчуття рідної землі та природи, той самий дух і світосприйняття, що й у автора «Зачарованої Десни».

Друга сторінка– Навчання

1 учень. (слайд)

Учився Милорад Павич у школі імені Карагеоргія в Белграді. З першого класу до школи ходив самостійно. Батько лише одного разу відвів хлопчика до закладу, оформив документи й сказав, що тепер той буде самостійно щодня о восьмій годині приходити на уроки. «Я так і робив, адже школа була поруч із будинком, і все це не здавалося мені дивним,— згадував Павич.—

Узагалі ж, ще до того як я почав учитися, я ходив у якийсь французький дитячий садок, що знаходився в тім же дворі, що й школа, я пам'ятаю кумедну француженку, яку ми називали «тітка Дроль».

2 учень. (Слайд)

1949 року М. Павич вступив до Белградського університету, а 1954 року закінчив відділення літератури філософського факультету. Це були важливі роки в житті майбутнього письменника: він здобував різноманітні знання, йшло формування світогляду та його світосприйняття.

Саме тут, в університеті, Павич почав писати, відпрацьовуючи свій оригінальний стиль. «Тоді я був здатний писати о будь-якій годині дня або ночі, — згадував письменник. — Сьогодні пишу тільки вечорами або зранку».

3 учень. (Слайд)

Слід відзначити, що в родині Павичів Милорад був не першим і не єдиним письменником: у родоводі по батьківській лінії письменники були ще у XVIII ст. У цій славетній родині завжди хтось займався літературою. Так, наприклад, Емерик Павич ще 1766 року опублікував книгу поезій, він писав десятистопним віршем народного епосу.

4 учень. (Слайд)

Сам Милорад Павич ще з дитинства хотів бути схожим на дядька по батьківській лінії, Миколу Павича, який у той час, у середині XX ст., був відомим письменником. Милорад хотів продовжити літературні традиції своєї родини і був дуже радий, що йому вдалося зробити це.

«Гадаю, що Бог осипав мене безмежною милістю, подарувавши мені радість писання, але тією ж мірою і покарав мене, либонь, що через ту ж таки радість» Милорад Павич.

5 учень. (слайд)

«Я завжди любив слухати, як мій дядько Микола, який був чудовим оповідачем, мій дід Аца та моя тітка по матері Емілія згадували випадки з історії нашої родини,— напише у автобіографічних нарисах уже всесвітньо відомий письменник.—

При цьому я мимоволі навчався майстерності усного оповідання. У Панчеві в мене було чотири бабці.

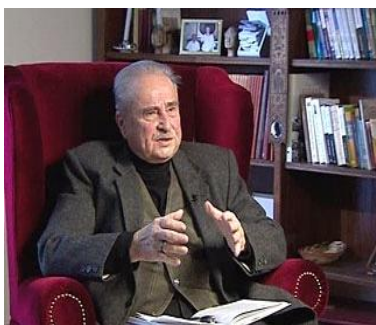
Одна з них — Козара — була красунею й залишалася нею до глибокої старості. Вона краще за інших її сестер уміла вчинити тісто й могла заспівати пісню про кожен знак Зодіаку, я потім знаходив ці пісні в старовинних календарях кінця XVIII — початку XIX ст.»

6 учень. Тісний зв'язок із народними витоками, фольклорною літературою привели до появи оригінальної поезії і прози Милорада Павича.

Він — автор декількох поетичних збірок і численних романів. Добре володіючи російською та англійською мовами, Павич проявив себе як майстерний перекладач творів Пушкіна та Байрона.

7 учень. (слайд)

Професор Павич є дійсним членом Сербської Академії наук і мистецтва (1991), регулярно читає лекції в Белграді, Сорбонні, Регенбурзі, Відні. Твори Милорада Павича найбільш популярні в сучасного читача. «Найбільших розчарувань у моєму житті завдали мені перемоги. перемоги не виправдовують себе» М.Павич

«Вашингтон таймс» уважає його «оповідачем, який дорівнює Гомеру», південноамериканська критика характеризує Павича, як «найвидатнішого письменника сучасності» («Вега», Сан-Пауло), а в Іспанії він визнаний «однією з найвеличніших особистостей світової літератури» («Темпо», Мадрид).

Завдання учням

Скласти схему-конспект за розповіддю «бібліографів».

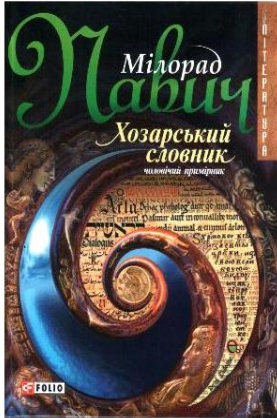
Очікувані результати

Дати	Події
15.10.1929	Милорад Павич народився у Белграді (Сербія).
	Батько – скульптор, мати – учителька філософії у гімназії. Дитячі роки пройшли на хуторі в околицях Панчева.
1936	Учився у школі імені Карагеоргія в Белграді.
1949-1954	Вчиться в Белградському університеті на відділенні літератури філософського факультету. Здобув ступінь доктора філософії за фахом «історія літератури»
1967р	Вийшла друком перша поетична збірка «Палімпсести»
	Він – автор декількох поетичних збірок і численних романів. Переклав сербською мовою твори Пушкіна й Байрона.
1970-ті роки	Збірка віршів «Місячний камінь», збірники оповідань «Залізна завіса», «Коні святого марка», «Російський хорт»
1984 р	Роман «Хозарський словник» уславив Павича як письменника нової доби»
1988 р	Роман-кросворд «Пейзаж намальований чаєм»
1991 р	Став членом Сербської Академії наук та мистецтв
1990-ті рр	Романи «Внутрішня сторона світу», «Остання любов у Константинополі», Шухляда для письмового приладдя», «Скляний равлик» та ін. Читає лекції в Белграді, Сорбонні, Регенбурзі, Відні.
2000-ні р	Романи «Зоряна мантия», «Сім смертних гріхів», «Унікальний роман», збірники оповідань «Страшні любовні історії», «Паперовий театр»
30.11.2009	Перестало битися серце всесвітньо відомого серба.

2 група «літературознавці»

Сторінка третя - Літературна діяльність

1 учень. (слайд)

Основні твори М. Павича: «Залізна завіса», «Внутрішня сторона вітру», «Ліжко на трьох», «Кохання в Константинополі», «Російський хорт», «Скляний равлик» та ін.

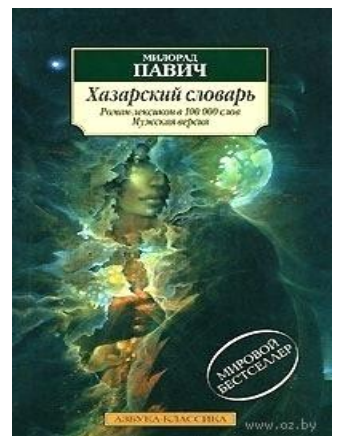
«Хазарський словник» - роман-лексикон у 100 000 слів.- стилізація давніх наукових трактатів і досліджень – сучасна версія нібито колись існуючого «Хазарського словника» 1691 року

Зачитується уривок з роману М.Павича «Хазарський словник»

2 учень. (слайд)

(Чоловіча версія)

«Та в будь-якому випадку читати таку товсту книгу означає довго бути самому. Довго бути без того, чия присутність вам необхідна, бо читання в чотири руки ще не ввійшло в ужиток. Тому автор почуває докори сумління і намагається заглядати свою вину. Тій прекрасній особі зі швидкими очима й лінивим волоссям, яка, читаючи цей словник і пробігаючи крізь свій страх, мов крізь кімнату, відчуває себе самотньою, — тій особі автор радить зробити таке. Нехай надвечір першої середи місяця вона вийде зі словником під рукою до крамниці солодошців на головній площі свого містечка.

3 учень.

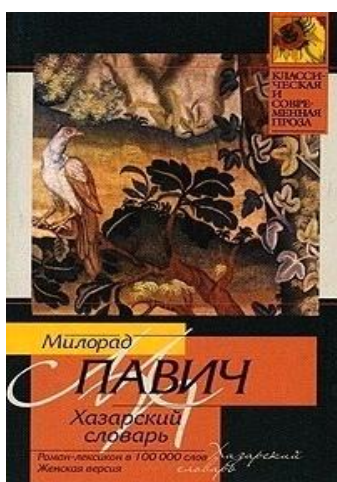
Там на неї чекатиме молодий чоловік, який, зовсім як і вона, відчув себе самотнім, згайнувавши час на читання тієї самої книги. Їм слід сісти одне біля одного за кавою і порівняти чоловічий та жіночий примірники своєї книги. Вони відрізняються. Порівнявши між собою короткі, написані курсивом речення з останньої сторінки цього словника в жіночому і чоловічому примірниках, вони отримають книгу, складену в єдине ціле, як закінчену партію в доміно, і тоді вона стане їм не потрібною.

4 учень.

Тоді нехай вони добре вилають лексикографа, але хай роблять це якомога швидше, в ім'я того, що приходить потім, бо те, що приходить потім, — то тільки їхня справа, і вона найважливіша від будь-якого читання. Я бачу, як на вуличній скриньці для пошти вони розкладають вечерю і, обійнявшись, їдять у сідлах своїх велосипедів. Утім, нехай читача всі ці інструкції не цікавлять. Він може зі спокійною совістю знехтувати будь-якими рекомендаціями і читати так, як їсть, — користуючись правим оком, як виделкою, лівим — як ножем, а кістки кидаючи за спину...

5 учень. (слайд)

(Жіноча версія)

Крім того, словник зовсім не обов'язково читати повністю, можна прочитати лише половину чи будь-яку частину й тим задовольнитися, що, до речі, зазвичай і відбувається зі словниками. Чим більше шукатимеш — тим більше здобудеш...»

Обговорення прочитаного

- Чи зацікавив вас зміст книги? Якщо так, то чим саме?
- Що здалося вам незвичним у формі, у змісті твору?
- Які ознаки постмодернізму ви помітили в романі «Хозарський словник»?

Слово викладача

Особливе місце у творчості Павича посідає оповідання «Дамаскин».

Автор активно використовує факти візантійської та поствізантійської культури (будівництво храмів по всіх християнських землях на зразок візантійських). Письменник дає можливість вибору шляхів читання твору на двох його «перехрестях» (у тому числі на комп'ютері). Це своєрідна гра з текстом і з читачем, «відмова від монопольного права автора на істину». Детальніше особливості твору розглянемо на наступному уроці. А зараз повернемося до наступної сторінки нашого усного журналу

Сторінка четверта – Останні роки життя М. Павича.

1 учень. (Слайд)

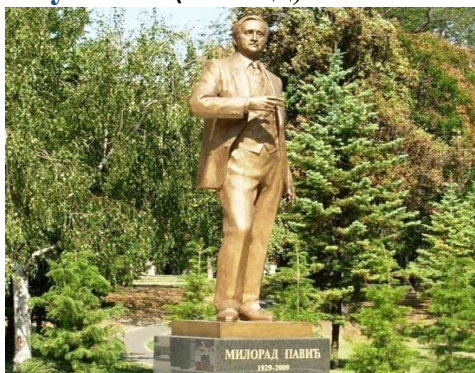
Коло інтересів Павича неосяжне. Він захоплювався музикою, сам прекрасно грав на скрипці і фортепіано, обожнював ходити на класичні концерти. Дружина Ясмiна Михайлович, письменниця й літературний критик, була для нього справжнім другом.

Милорад Павич охоче мандрував, займався спортом.

До останньої хвилини свого життя він стежив за новинками світової літератури. Неодноразово зарікаючись, що вже не писатиме, створював все нові і нові шедеври. У 2004 році був навіть номінований на Нобелівську премію.

2 учень. (Слайд)

А наприкінці листопада 2009 року серце всесвітньо відомого серба перестало битися.

«Я знаю, - писав Милорад Павич, - що літературу в майбутнє ведуть не письменники, а читачі, адже у світі завжди набагато більше талановитих читачів, ніж талановитих письменників».

Викладач. Сподіваємось, що саме такими талановитими читачами стали і ви – завтрашні випускники, і саме вам вести вперед, у майбутнє її величність Літературу.

VI. Закріплення знань, умінь і навичок

ТЕСТ

1. Хронологічні межі постмодернізму умовно визначають

А	початком ХХ - початком ХХІ ст
Б	серединою ХІХ - кінцем ХХ ст
В	останньою третиною ХХ - початком ХХІ ст
Г	кінцем ХІХ - початком ХХ ст
Д	кінцем ХІХ - кінцем ХХ ст.

А	
Б	
В	
Г	
Д	

2. Новому баченню світу» в межах літератури постмодернізму притаманні

А	настанова на пошук духовних засад буття
Б	орієнтованість виключно на суб'єктивність та ірраціональність мистецтва
В	чітка обумовленість часу, місця та дії
Г	втрата моральних орієнтирів, дисгармонія
Д	заперечення раціоналізму, відмова від суворої нормативності в художній творчості, культ почуттів людини

А	
Б	
В	
Г	
Д	

3. Роки життя Милорада Павича

А	1923-1985
Б	1899-1986
В	1929-2009
Г	1922-2007
Д	1914-1984

А	
Б	
В	
Г	
Д	

4. Милорад Павич є представником

А	чеської літератури
Б	польської літератури
В	болгарської літератури
Г	сербської літератури
Д	чорногорської літератури

А	
Б	
В	
Г	
Д	

5. У двох версіях — чоловічій та жіночій — написаний постмодерний твір

А	«Ім'я троянди»
Б	«Хозарський словник»
В	«Запахи»
Г	«Останній світ»
Д	«Останній світ»

А	
Б	
В	
Г	
Д	

6. Художнім простором, на якому розвивався талант Милорада Павича, була

А	антична культура
Б	індійська культура
В	японська культура
Г	візантійська культура
Д	китайська культура

А	
Б	
В	
Г	
Д	

Творче завдання

Скласти психологічний портрет письменника

Очікувані результати

1 учень. Складаючи психологічний портрет письменника М. Павича за його автобіографією, мені багато в чому допомогли численні фотознімки письменника Милорада Павича в колі його сім'ї, на природі, фотознімки дружніх та офіційних зустрічей. Дивлячись на усміхнене добре обличчя М. Павича, можу сказати, що це людина розумна, легка в спілкуванні, ненав'язлива та сентиментальна.

2 учень. Судячи з автобіографії письменника, я зробив висновок, що це досить оптимістична, мужня і разом з тим іронічна людина. Наприклад, це видно в епізоді, в якому він описує свої дитячі роки і згадує, як він малий спав у собачій будці: «Нарешті в одній собачій буді, де опинився, рятуючись від англо-американського бомбардування, один колишній царський офіцер почав давати мені уроки російської мови за книжками поезій Фета й Тютчева: інших він не мав. Сьогодні вважаю, що навчання моє було для мене своєрідним перетворенням у різних чарівних звірів.»

3 учень. Мені здається, що автор з гумором пише в автобіографії: «Я письменник уже двісті років. Далекого 1766 року якийсь Павич видав у Будиму збірку віршів і відтоді вважається в колі письменницької родини.» А

ось як він скромно та з іронією згадує: «Для моїх книг було б краще, якби їх автором був якийсь турок чи німець. Я був найвідомішим письменником найупослідженішого народу на світі — сербського народу».

4 учень. Читаючи автобіографію М. Павича, я можу сказати, що автор вклав у цей твір свою душу, розум, мав прекрасне почуття гумору, сказавши: «Як не дивно, мої книжки дотепер перекладалися бб різними мовами. Коротше кажучи, я не маю біографії. Маю лише бібліографію. Критики у Франції та Іспанії зазначили, що я перший письменник ХХІ-го століття, який жив у ХХ-му, коли потрібно було доводити безневинність, а не провину.»

5 учень. Мені здається, що з М. Павичем, як з людиною, легко знайти спільну мову, але, мабуть, треба спочатку йому сподобатися. Тому що з тими, хто йому нецікавий, як мені здається, він ніколи не буде мати справи.

6 учень. М. Павич пише в своїй автобіографії: «Народився я 1929-го на березі однієї з чотирьох райських річок о 8.30 ранку під знаком Терезів (що передують Скорпіону), за гороскопом ацтеків — Змія». І тому я можу зробити висновок, що ця людина обізнана в тайнах астрології та знає характеристики східних та західних знаків гороскопу. Я думаю, що знак Терезів, під яким народився письменник, надає головну якість цій людині – вміння точно та чітко будувати далекоглядні плани. Ця людина намагається досягти успіху, не розкриваючи оточуючим сфери своїх інтересів. Із-за цього складається уява, що успіх до таких людей приходить нібито знезацька. Хоча це не так. Ця людина заздалегідь готується до проведення маневру. В цьому їй допомагають спілкування та природний смак.

7 учень. За допомогою цих якостей, а також вміння мислити нешаблонно ця людина може поставити себе в колективі. Її навички ідеальні для підкорення собі інших. Ця людина незалежна і прагне все вирішувати сама. Таку інформацію дає нам гороскоп. Мабуть тому, як мені здається, М. Павич досяг таких успіхів в письменстві і став дійсним членом Сербської Академії наук і мистецтва (1991), регулярно читає лекції в Белграді, Сорбонні, Регенбурзі, Відні, був навіть номінований на Нобелівську премію у 2004 році, а твори його перекладено тридцятьма мовами світу. Ось такий психологічний портрет письменника Милорада Павича.

VII. Підбиття підсумків уроку

Інтерактивна вправа «Мікрофон».

Продовжте речення:

- М. Павич уявляється мені людиною...
- Мене зацікавило...
- Твори М. Павича дають нам розуміння...
- Мені здалася слушною думка про те...

Рефлексія

- Що нового дізнався я на сьогоднішньому уроці?
- Що мене найбільш зацікавило? І схвилювало?
- Що ще б я хотів дізнатися нового, вивчаючи творчість М. Павича?

Павича?

Самооцінювання:

(оцініть себе за кожним із визначених напрямків від 0 до 3 балів)

1.	Я старанно працював	
2.	Висловлював свої думки	
3.	Допомагав іншим	
4.	Вдало узагальнював думки, робив висновки	

Оцінка учня

Оцінка вчителя

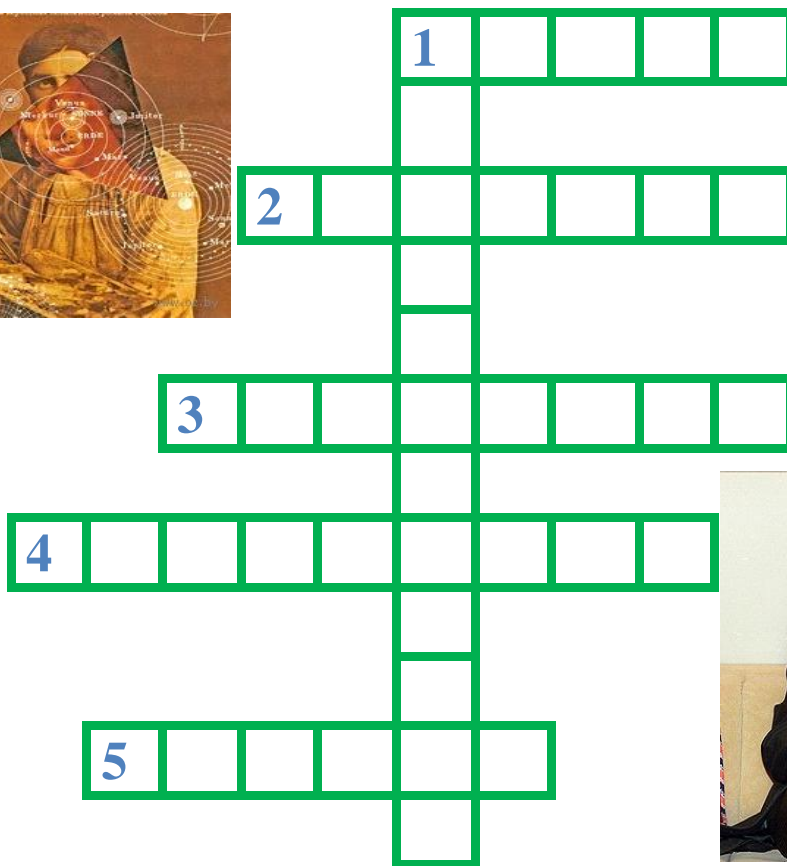
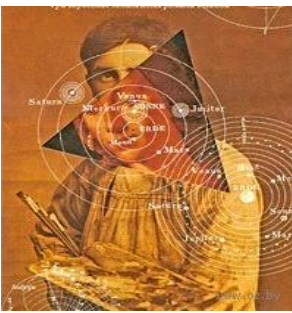
VIII. Домашнє завдання:

Обов'язкове: підготувати коротку біографічну довідку про творчий шлях Милорада Павича, прочитати оповідання «Дамаскин», уміти його аналізувати.

За бажанням: написати лист письменникові зі своїми ідеями, світобаченням, побажаннями.

Тема: Милорад Павич. Біографія

кросворд

По вертикалі

1. Ім'я та прізвище сербського письменника

По горизонталі

1. Назва роману М. Павича
2. В якому місті народився М. Павич?
3. Оповідання М. Павича.
4. Ким був батько М. Павича за фахом?
5. Ім'я поета XVIII століття, родича М. Павича.

УРОК 2

Тема:

*Оповідання Милорада Павича
«Дамаскин».*

*«Віртуальний історизм» як характерна
ознака творчості письменника.*

Мета:

- допомогти учням усвідомити ідейно-художні, естетичні особливості твору письменника;
- розвивати навички аналізу постмодерністських творів, розвивати творчу уяву учнів, вміння висловлювати свою думку й аргументувати її;
- виховувати повагу до культурних надбань народів світу, естетичний смак, прагнення до духовного саморозвитку .

Очікувані результати:

- **Знати:** зміст роману «Дамаскін», основні риси постмодернізму
- **Вміти:** наводити приклади втілення рис постмодернізму в романі, називати та ілюструвати прикладами з тексту улюблені художні засоби письменника

Тип уроку: урок формування нових знань і вмінь

Міжпредметні зв'язки: українська література, історія, художня культура, математика

Обладнання: портрет письменника , ілюстрації до твору, таблиці, фотовиставка, додаткова література

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності учнів

Наведу вам коротенький діалог героїв одного з творів К. Райсмайра
— Чого ти хочеш?
— Книжку.

Як хочеться, щоб такі слова звучали якнайчастіше з ваших уст. Адже гарна книга — це і розрада, і порада, а стосовно творів постмодернізму — ще й інтелектуальна розминка, тест на ерудицію, загальну літературну освіту й свідоме ставлення до життя, його різноманітних виявів. Про художній твір постмодернізму та його естетичну вартість і говоритимемо на уроці.

III. Оголошення теми й мети уроку

IV. Актуалізація опорних знань

1. Бесіда

- Що ви знаєте про автора оповідання «Дамаскин» М. Павича?
- Яке враження у вас склалося від твору?
- У чому особливості читання твору й гри письменника з читачем?

2. Стислий переказ сюжету оповідання

Можливі варіанти переказу

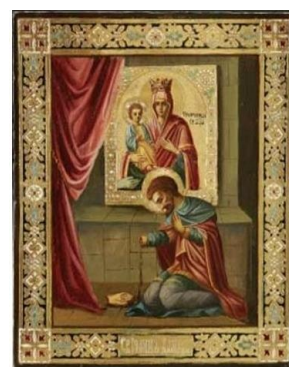
Розділи: Будівничі. Обід.

До сербської Остени приходять 800 будівничих, і всі на ім'я Йован. Вони видатні майстри, які будують храми в давньогрецькому стилі. (Слайд)

Дочка пана Николича фон Рудки, попечителя сербських шкіл і судді, Атилія забажала, щоб до її весілля вибудували палац, де вона житиме, та церкву, де вінчатиметься. Покликали найкращих будівничих — Йована Лествичника та Йована Дамаскина.

«Один дістав ім'я за Йованом Дамаскіним, який будував храми в серцях людей. Тому й звать його Дамаскін. А інший – за церковним отцем Йованом Лествичником, який робив драбини до неба. Дамаскін умів зводити найліпші будинки, а другий був управний у зведенні церков.

Атилія розповіла Дамаскину про свої сни-мрії. Ніби в неї народилася дитина, і вона її любить та ростить. А в того сина — особлива прикмета: шрам у вигляді заплющеного ока. Син росте швидше ніж вона і на її очах стає старшим за неї. Вона не бачила його від того, як послала подумки на навчання, але ясно уявляє його зараз. У Дамаскина виявився такий самий шрам.

Атилія (Слайд)

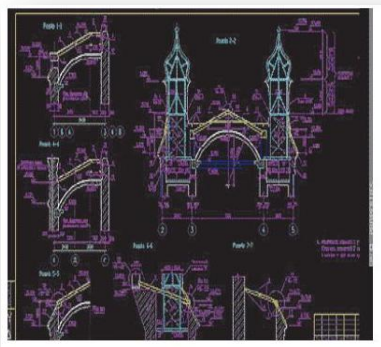
Як виглядає дочка пана Николича Атилія? Чи схожа вона на героїню сербського художника Якшича?

«Молода панночка з роду Николичів увірвалася в свої п'ятнадцять років на що можливо найбільшій швидкості із Орфеліновим «Вічним календарем» під пахвою та з відчуттям того, що час стоїть на місці. Вона любила спостерігати, як летять крізь завірюху птахи, мала ластаті, неначе зміїні яйця, очі й груди, і вже виїла мигцем надіти персні на

ліву руку, не послуговуючись правою»

Можливі варіанти переказу розділу Перше пєбрехрєстя

Оскільки одночасно будуються Третій храм « і «Палац», то кожен може обрати будь яку з послідовностей подальшого читання роману. Так ми потрапляємо на перше «перехрєстя». (Слайд)

Йован, будівничий церкви, показує креслення трьох церков — зеленої (цей посаджений ним самшит ростиме разом із храмом і набуватиме однакового вигляду з ним), жовтої (з каменю) та бузкової (це храм на небі, храм душі)

«... дім, як лист кохання»

«За малюнками будівля повинна була мати чотири колони з чоло, які триматимуть тимпан, потім велику світлицю з коминком...»

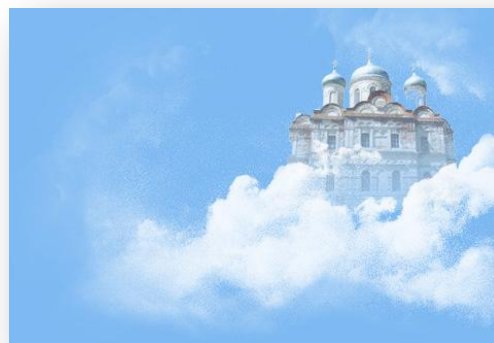
Храм у Павича символізує духовне очищення, яке може привести до земного щастя, у той же час відбудовані храми також нагадують про зв'язки поколінь, історичну пам'ять, яку намагалися відродити будівничі з усього світу.

(Слайд)

«Лествиця, що веде на небеса.
Слово до пастиря».

Сходинок лестивці – це нелегкий шлях людини до досконалості, що може бути досягнута не зразу, а лише поступово, бо Царство небесне отримують лише ті, хто докладає до самовдосконалення величезних зусиль

«- ... для чого ця третя церква,
намальована бузковим чорнилом?

- ... це таємниця, яка відкриється
лише наприкінці»

«- ... хіба не можна побудувати
того, що ще лишилося?

-... цей кам'яний храм мурується
лише на стільки п'ядей, на скільки
п'ядей просувається будівництво на
третьому храмі...»

«...-де ж Йован будує той третій
храм?

- На небі. Третій храм Йован
завжди будує на небі»

Якось панові повідомили, що церкву перестали будувати, бо перестав рости самшит. Коли Николич запитав, чому не росте самшит, йому відповіли: «Десь ви согришили, пане Николич. Щось ви заборгували, комусь од рота кусень хліба відірвали. Коли покається й спокутуєте, борг повернете, тоді вам Йован закінчить храм». А пан справді заборгував будівельникам і не збирається з ними розраховуватися.

Палац теж стоїть недобудований. На Дамаскина хтось уночі напав і поранив, тому він зник. Атилія хоче його розшукати, йде в палац.

Читач знову опиняється на «перехресті» й може читати або про їдальню, або про спочивальню.

Можливі варіанти переказу розділу Друге пєбрєхрєстя

Їдальня

«Їдальня її приголомшила. Стіни – гола цегла, але стеля була закінчена, пофарбована й сяяла гіпсом та позолотою. На ній було зображено синє небо з Сонцем, Місяцем та зірками...

- Наче йдеться про якесь плавання... наче Дамаскін закликає мене в дорогу!. Наче мушу прямувати за зорями, аби не заблукати»

Спочивальня

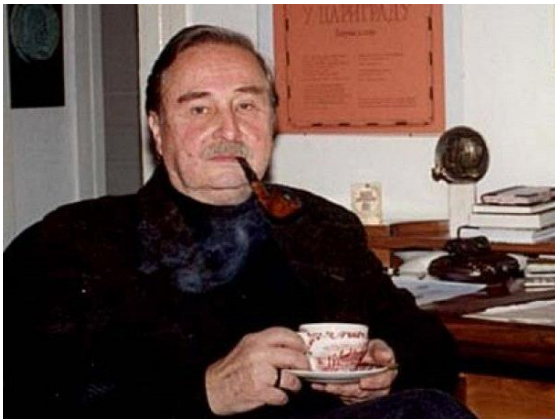
Майстри залишили свою роботу над будівлями. Атиля відчувала докори сумління за відмову батька платити майстрам, тому й написала листа

«... я сама Вам відшкодовую збитки, яких Ви зазнали, а також надсилаю гроші для Дамаскіна та його робітників - батьків борг перед ними. ... Коли щось залишиться, скористайтеся для будівництва церкви тому, в кого церква з самшиту ростиме.»

«... дім, як лист кохання»

«За малюнками будівля повинна була мати чотири колони з чоло, які триматимуть тимпан, потім велику світлицю з коминком...»

Атилія розуміє, що Дамаскин зашифрував їй послання в назвах меблів, у малюнках на стелі. Вона починає розгадувати, користуючись компасом і циркулем, здогадується, у які місця її кличуть, і їде туди. Усе вказує на один монастир. Атилію з поштом добре там приймають. Дочка пише батькові листа із враженнями про поїздку, місцевість, гостинність ченців. На зворотній дорозі до дівчини в карету підсідає молодий чоловік, схожий на її нареченого Александра, і дає книгу, у якій описано точно такими словами, як вона писала, подорож до монастиря. Але книга називається «Життєпис генерал-майора і кавалера Симеона, сина Стефана Пищевича в роках 1744–1784». Атилія дивується. Між нею та молодиком відбувається любовна сцена. Атилії здається, що це Александр, вона не помічає відрубаного вказівного пальця в юнака (а саме таке поранення дістав Дамаскин).

«Перший письменник третього тисячоліття»

- Представник постмодернізму
- “Архіпелаг Павич, острів Дамаскин”

